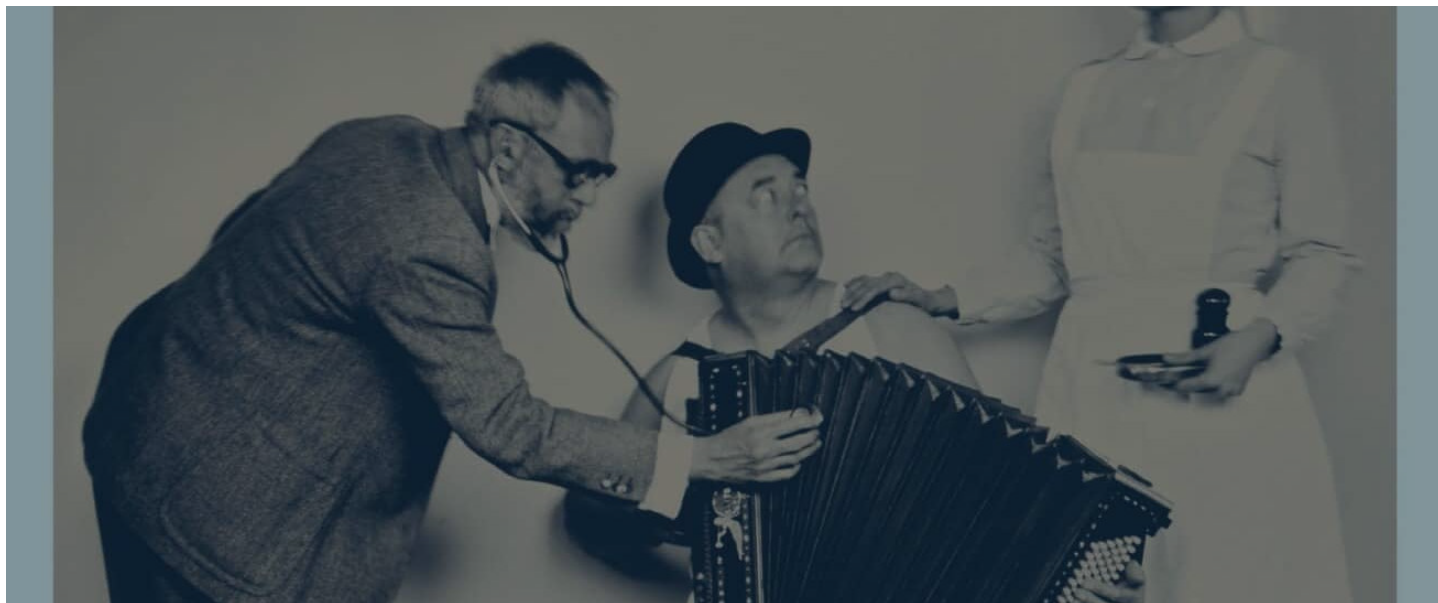

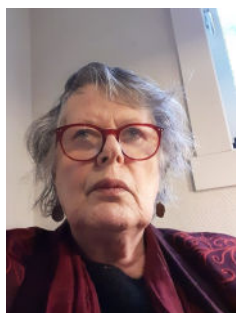

BOKOMTALER, KULTUR

Fortell om en bok du har lest i sommer og hva den har betydd for deg (+)

September 26, 2024

Last ned som PDF

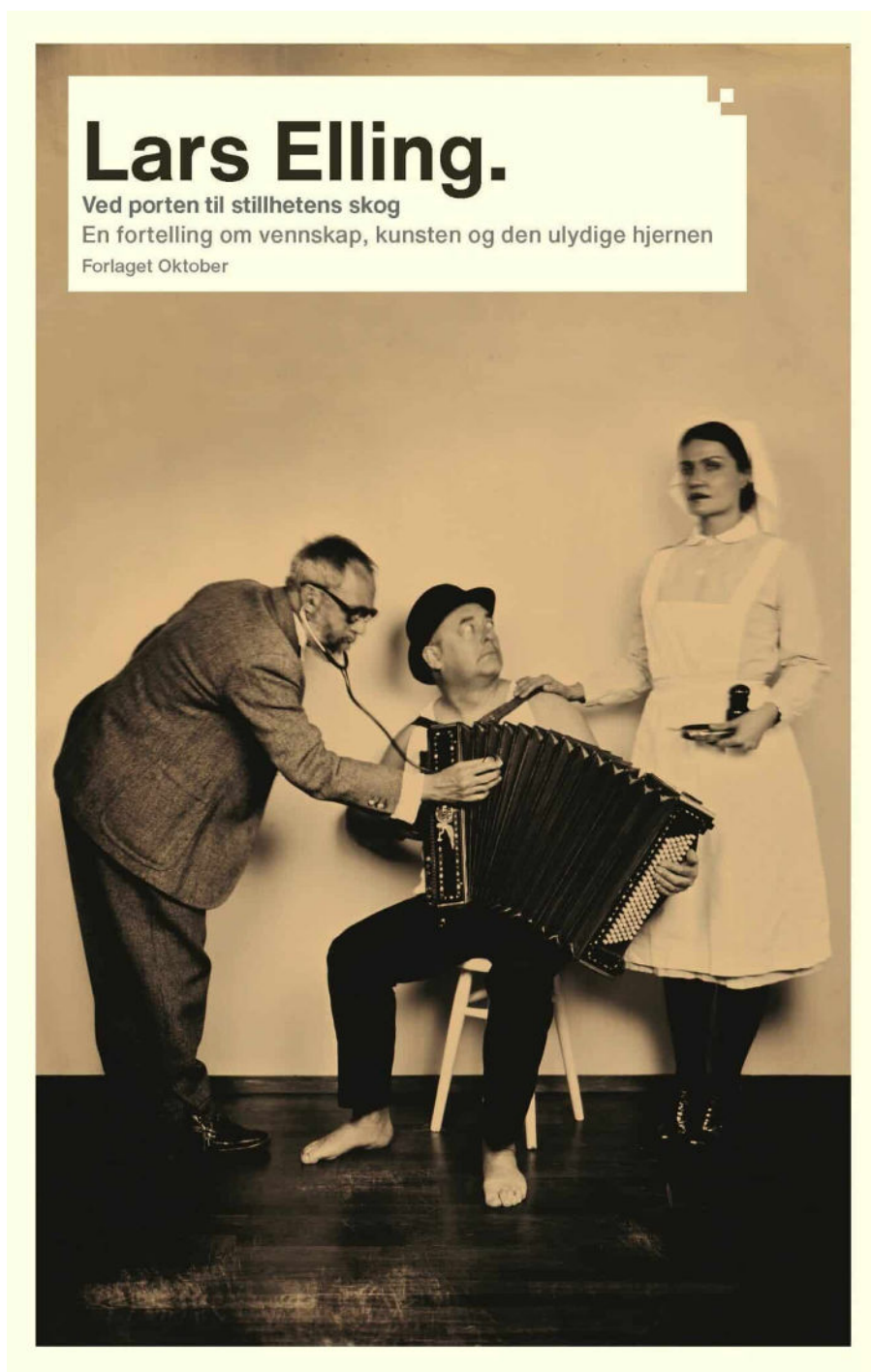

Christine Rosenqvist
crosenqv@me.com

En gang i slutten av forrige årtusen fikk jeg for meg at jeg skulle lese THE SEARCH for INFINITY *Solving the mysteriet of the Universe* forfattet av Gordon Fraser, Egil Lillestøl og Inge Sellevåg, med forord av Stephen Hawking. Det var en selsom opplevelse. Jeg satt igjen med en undring

og aksept av at det var grenser for hva jeg forsto, men at det samtidig fantes folk der ute som faktisk forsto, eller hadde forstått noe. Og de kunne beskrive det de hadde forstått på en måte som vel måtte være forståelig for andre med samme bakgrunn?

Den samme følelsen slo meg da jeg i sommer leste Lars Ellings bok om sin venn Stian Carstensen og dennes mektige møte med lengselen etter forintelsen; – *Ved porten til stillhetens skog – En fortelling om vennskap, kunsten og den ulydige hjernen*, (Forlaget Oktober 2024)

Bokomslag, *Ved porten til stillhetens skog, En fortelling om vennskap, kunsten og den ulydige hjernen*, Lars Elling.

Kilde: Forlaget Oktober

Både Stian Carstensen og Lars Elling er bevandret uti ferdigheter som jeg kun har hatt små snev av befatning med. Stian Carstensen er multimusikalsk. Han har, i følge Elling «gehør». Elling selv har «gesyn». Lars Elling er, ved siden av en som kan skrive, kunstmaler. Selv må jeg si at jeg nok har feilet stort i begge retninger. Min kontakt med de musiske ferdigheter består i en blokkfløyte jeg fikk utlevert på folkeskolen, en som forsvant på mystisk vis, og noen ukers medlemskap i pikekoret, fram til 17. mai slik at jeg kunne gå i 17.maitog i uniform. Men da jeg ikke fikk lov til å synge sopran, som min beste venninne, så dabbet interessen av.

Tiltross for disse begrensninger i mine ferdigheter, ble jeg henført at Ellings beskrivelse av sin venns kamper, og hvordan han (Stian) i ettetid klarte å skildre den kampsone han hadde strevet med gjennom sitt verk *Musical Santaorium*. Elling forklarer selv dette fenomenet på side 57 i boken:

Selv om det er frustrerende ikke å ha slike øregaver selv, er det veldig oppmuntrende å vite at noen har dem.

Elling har skrevet om hvordan fagkunnskap tilkjempet gjennom øving og terping gjør begavelsen og inspirasjonen rik, og han synliggjør nødvendigheten av slik perfektionering. Da jeg leste denne boken, møtte jeg ord og begreper jeg ikke kunne forbinde med noe jeg selv hadde opplevd, men som virket kjente. Jeg skjønte at det var andre som skjønte disse.

På side 88 fant jeg noe jeg kan relatere meg til:

Først når du behersker syntaks, grammatikk og ordstilling, har det noe for seg å starte oppdagelsesferd på instrumentet, gå the less travelled, utfordre konvensjonene.

Her kjenner jeg meg igjen. Jeg har vært språklærer for fremmedspråklige i sin tid, og for norskspråklige med «svak begrepsforståelse», som man kunne si om man var glad i eufemismer og fant det vanskelig å snakke om personer med nedsatt intellektuell funksjonsevne uten å bruke belastende ord. Og så har jeg vært tillitsvalgt og bistått ved ansettelsesprosesser. Jeg opplever stadig at og/å-feil er varselsignal og tegn på at språkbrukeren trenger oppfølging.

Jeg vil tro at Elling her klarer å sette halen på grisen. Uansett hvilket fagområde du stråler i, trenger du trening og veiledning for virkelig å kunne nå den grad av klarhet som emnet fortjener.

Grensene for mine ordforråd setter grenser for hva jeg kan forstå av Stian Carstensen veier gjennom livskrisen han senere skildrer gjennom sitt prisbelønnede mesterverk *Musical Sanatorium* (Som jeg ikke har hørt og ikke har planer om å høre. Jeg har sett det har stått omtalt i Klassekampen) og de dialekter som blir brukt for å skildre disse kampene. Men jeg forstår såpass mye at jeg ser at det finnes andre som kan forstå.

I sitt etterord sier Stian Carstensen det selv:

Hjernen er en slu djevel.Den har ingen skrupler med å vende seg mot deg når du minst aner det....Den hjernen som er ute i dårlig ærend og ikke kan vente med at du skal avslutte alt her og nå – er den samme hjernen som hjelper deg med å hente ut det du måtte trenge av uante ressurser for å fungere bedre både i ditt virke og som menneske?

Og det er dette Lars Elling har skildret, og Stian Carstensen, som jo er protagonisten her, gir sin honnør til arbeidet. Ikke bare skildrer Lars Elling et «sykdomsforløp» og en bedring, han skildrer óg hvordan venner og pårørende opplever det landskapet deres venn møter. Brukeres og pårørendes erfaringskunnskap kan ta så ymse fasonger, og uttrykkes på så ulike måter at det kreves stor kunnskap og øvelse for å kunne anerkjenne den som viten. Dette blir vi minnet på.

Erfaringer er personlige eiendeler og generalisering av disse vil kunne bli misledende og tilsmusse dem. Det er blant annet dette Lars Ellings bok om vennen Stian Carstensen minner meg om. Det vi har felles er at vi er ulike. Det som er rett støtte for den ene, kan vær totalt mislykket for den andre. Hjelp til tilfriskning er skreddersøm, ikke tekstilindustri. Andre som har lest samme bok som meg, kan kan ha fått med seg andre inntrykk.

Å vite hva man ikke vet, er og en slags allvitenhed

Christine Rosenqvist